

LUNDS UNIVERSITET

Ekonomihögskolan

Institutionen för handelsrätt

Fel på begagnad köpt bil enligt konsumentköplagen

Mohammed Abdulrahman

Kandidatuppsats

15 högskolepoäng

Handledare

Martin Smiciklas

HARK11

VT 2011

Innehåll

Summary	1
Sammanfattning	2
Förord.....	3
Förkortningar	4
1. Inledning.....	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte.....	6
1.3 Problemformulering.....	6
1.4 Metod och avgränsningar material	6
1.5 Disposition.....	8
2. Fel på begagnad köpt bil.....	9
2.1 Inledning.....	9
2.2 När har vi ett fel enligt konsumentköplagen?.....	9
2.3 Säljarens ansvar gentemot köparen	10
2.3.1 Säljarens upplysningsplikt.....	11
3. Påföljder vid fel på en vara	12
3.1 Inledning.....	12
3.2 Reklamation.....	12
3.2.1 Konsumentens reklamationsplikt	12
3.3 Sexmånadersregeln	13
3.3.1 Konsumentköplagens sexmånadersregel – Bifall	14
3.3.2 Konsumentköplagens sexmånadersregel – Avslag	15
4. Sju avgöranden från allmänna reklamationsnämnden.....	16
4.1 Inledning.....	16
4.1.1 Pleniavgörande 2003-4343.....	16
4.1.2 Pleniavgörande 2003-5348.....	17
4.1.3 Pleniavgörande 2003-4991	19
4.1.4 Pleniavgörande 2003-5093.....	20
4.1.5 Pleniavgörande 2003-4989.....	21
4.1.6 ARN 2006-5053	22
4.1.7 ARN 2000-0632	23

4.2	Slutsatser.....	25
5.	Analys	26
5.1	Sammanfattning.....	26
5.2	Avslutande kommentarer.....	28
	Käll- och litteraturförteckning.....	30
	Rättsfallsregister.....	32

Summary

Purpose: The purpose of this paper is to examine the two options, warranty and six-month rule, which consumers can use against a seller if any error would appear on the product, in this case purchased a used car. I will also examine konsumentköplagen from the seller's responsibility to a consumer on the sale of a used car.

Methodology: In this essay I will use for example Internet for information search, books on law and legal text. Then, I will also examine cases from the Board for Consumer Complaints (ARN), because they deal with matters related to my topic.

Empirical foundation: I will study a number of cases related to my topic. The cases are taken from ARN (Board for Consumer Complaints). These I will briefly review, mention what they are about, who have had the burden of proof and conclude, who won the dispute.

Conclusions: Konsumentköplagen protects the buyer against the seller to not provide incorrect information. As a seller, we must not fail to inform the buyer of important information about a product. The warranty is very important for the consumer as it would leave the responsibility on the seller to rebut the errors, if any errors appear during the warranty period. The six-month rule has made it much easier for the consumer when the error occurs on a car. Namely, that defects within six months is presumed to have existed at the moment of delivery.

Sammanfattning

Syfte: Syftet med uppsatsen är att undersöka två alternativ, reklamation samt sexmånadersregeln, som konsumenter kan använda sig av gentemot en säljare om fel på dennes vara skulle förekomma, i detta fall en begagnad köpt bil. Jag kommer även utifrån konsumentköplagen undersöka säljarens ansvar gentemot en konsument vid försäljning av en begagnad bil.

Metod: I uppsatsen kommer jag att använda mig av bl.a. internet för informationssökande, böcker inom juridik samt lagtext. Därutöver kommer jag att undersöka fall från Allmänna reklamationsnämnden (ARN), eftersom de behandlar ärenden som har med mitt ämne att göra. Jag kommer även att skriva utifrån konsumentköplagen då denna lag gäller köp av lösa saker, vilket i min uppsats gäller köp av bil.

Empiri: Jag kommer studera ett antal fall som har med mitt ämne att göra. Fallen är hämtade från ARN(Allmänna reklamationsnämnden). Dessa kommer jag kortfattat gå igenom, nämna vad de handlar om, vem som har haft bevisbördan och avslutningsvis nämna vem som vunnit tvisten.

Resultat: Konsumentköplagen skyddar köparen mot att säljaren inte ska kunna lämna felaktiga uppgifter. Som säljare får man inte underlåta att upplysa köparen om viktig information angående en vara. Garantin är väldigt viktig för konsumenten då den även lämnar över ansvaret på säljaren, om något fel dyker upp under garantitiden. Sexmånadersregeln har gjort det betydligt enklare för konsumenten då fel uppkommer på en bil. Nämligen att fel inom sex månader antas ha funnits vid avlämnandet.

Förord

Jag vill först och främst tacka min handledare Martin Smiciklas som har hjälpt mig med mitt uppsatsskrivande. Tack för ditt tålamod och stöd som du bidragit med under arbetets gång.

Jag vill även tacka Eva Andersson och Marianne Giselsson från studieverkstad som även ställt upp och hjälpt mig med både språket och strukturen i mitt uppsatsskrivande.

Lund, 2011-03-15

Mohammed Abdulrahman

Förkortningar

KKL – *Konsumentköplagen*

KöpL – *Köplagen*

ARN – *Allmänna reklamationsnämnden*

NJA – *Nytt juridiskt arkiv*

Prop – *Proposition*

HD – *Högsta domstolen*

1. Inledning

1.1 Bakgrund

ARN´ s (Allmänna reklamationsnämndens) statistik visar att antalet inkomna ärenden under åren 2008 – 2010 legat på ungefär 9800 anmälningar per år. Av dessa gäller ungefär 16 procent av ärendena motorfordon. Ungefär 40 procent av dessa ärenden som gäller motorfordon har bedömts till konsumentens fördel.¹ Statistiken visar att runt år 1900 fanns det ungefär 115 registrerade bilar i landet, år 1950 fanns det runt 60 000 registrerade bilar i landet vilket innebär att ägandet av bilar hos konsumenter har ökat enormt med tiden. Under året 2009 registrerades ungefär 200 000 personbilar.²

Tekniken som bilar idag är utrustade med gör det inte enkelt för konsumenten att välja bil. Det krävs idag att konsumenten tänker lite längre än att bara vilja köpa en bil. Utbudet är stort och därför krävs det att konsumenten preciserar sitt behov av bilen. Bilen är ett mekaniskt fordon och kan därför gå sönder. Beroende på bilens skick och ålder ingår vanligtvis olika garantier i köpet. Vissa fel är inte alltid enkla att hitta, varken genom provkörning eller genom besiktning. Skulle fel på bilen förekomma inom vissa perioder kan garantier och försäkringar som följt med vid köpet hjälpa konsumenten.

Motormännen är ett företag som engagerar sig i trafiksäkerhetsfrågor och verkar för säkrare vägar och bättre närmiljö. De genomförde år 2008 en nybilsenkät i landet för undersökning gällande bilar med årsmodell 2007 registrerade mellan oktober -06 och mars -07, som varit i bruk under ett år. Undersökningen besvarades av ungefär 16 000 privata bilägare och visade att nästan 17 procent av bilägarna tvingats, p.g.a. större fel, på bilen besöka en bilverkstad akut, samtidigt som hela 42 procent haft något mindre fel.³

Oavsett bil, ny eller begagnad, fel kan förekomma. Mycket har förändrats och samtidigt utvecklats. Om konsumenter inte hade haft lagar som skyddar dem vid köp av lösa saker, såsom bilar, tror jag personligen inte att antalet privata bilägare hade varit lika många som de är idag.

---

¹ <http://www.arn.se/Statistik-och-remissvar/Statistik/>

² http://www.bilsweden.se/web/Nyregistreringar_per_ar_2009.aspx

³ <http://www.teknikensvarld.se/nyheter/081023-volvo-saab-nybil/index.xml>

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka två alternativ, reklamation samt sexmånadersregeln, som konsumenter kan använda sig av gentemot en säljare om fel på dennes vara skulle förekomma, i detta fall en begagnad köpt bil. Jag kommer även utifrån konsumentköplagen undersöka säljarens ansvar gentemot en konsument vid försäljning av en begagnad bil.

1.3 Problemformulering

En bil är en komplicerad maskin och kan kosta väldigt mycket pengar om den skulle gå sönder. Konsumentköplagen har gjorts tvingande till köparens förmån för att säljaren inte genom avtal ska kunna inskränka köparens rättigheter. När en köpare upptäcker vad de anser vara ett fel på bilen, vänder de sig alltid till säljaren. Jag har därför valt att utifrån konsumentköplagen behandla nedanstående frågor:

- Hur långt sträcker sig säljarens ansvar gentemot en konsument vid försäljning av en begagnad bil enligt 19 § KKL?
- När har köparen respektive säljaren bevisbördan när ett fel uppkommer på en vara enligt KKL?
- Hur ska reklamation enligt 23 § i konsumentköplagen genomföras då fel uppkommer på en begagnad köpt bil?
- Hur behandlas sexmånadersregeln enligt 20 a § KKL vid sådana köp?

1.4 Metod och avgränsningar material

Denna uppsats kommer behandla försäljning av begagnade bilar mellan konsument och näringsidkare, där köparen är konsument och säljaren är näringsidkare. Näringsidkare sinsemellan eller konsumenter sinsemellan kommer inte behandlas i uppsatsen. Jag kommer skriva utifrån konsumentköplagen då denna lag gäller köp av lösa saker, vilket i min uppsats gäller bilköp.

I uppsatsen kommer jag att använda mig av bl.a. internet för informationssökande, böcker inom juridik samt lagtext. Därutöver kommer jag att undersöka fall från Allmänna reklamationsnämnden (ARN), eftersom de behandlar ärenden som har med mitt ämne att göra. Denna myndighet är statlig och behandlar tvister mellan näringsidkare och konsumenter.⁴

Det tar vanligtvis sex månader att behandla ett ärende från sin börja till sin slut, samtidigt som det är kostnadsfritt för konsumenten.⁵ Allmänna reklamationsnämndens beslut är inte heller bindandet för någon part, utan är endast rekommendationer. Därför kan besluten inte verkställas.⁶

---

⁴ <http://www.arn.se/vadarARN/>

⁵ <http://www.arn.se/vadarARN/>

⁶ <http://www.arn.se/vadarARN/Om-namndens-beslut/>

1.5 Disposition

Kapitel 1 – *Inledning*: I detta avsnitt introduceras uppsatsens ämne. Här presenteras ämnets bakgrund, uppsatsens syfte, problemformulering samt metod och avgränsningar.

Kapitel 2 – *Fel på begagnad köpt bil*: Detta avsnitt fokuserar på definitionen av ett fel i en vara samt vilket ansvar säljaren har genom dennes upplysningsplikt gentemot köparen.

Kapitel 3 – *Påföljder vid fel på en vara*: I detta avsnitt redogörs för två av de alternativ som konsumenten kan använda sig av när ett fel har fastställts. Dessa alternativ är, reklamation samt sexmånadersregeln.

Kapitel 4 – *Sju avgöranden från allmänna reklamationsnämnden*: I detta avsnitt redogörs för några fall från ARN.

Kapitel 5 – *Analys*: I detta avsnitt kommer jag besvara mina fyra problemfrågor samt analysera resultatet i uppsatsen.

2. Fel på begagnad köpt bil

2.1 Inledning

En konsument strävar alltid efter att hitta en bil som uppfyller dennes behov vid användning. Det är en självklarhet att ingen vill köpa en bil som snabbt går sönder eller en bil där det lätt uppkommer fel. Därför har en konsument olika typer av skydd när denne köper en bil såsom exempelvis försäkringar och garantier. Dessa underlättar kostnadmässigt för konsumenten om något går sönder på bilen. Dessa skydd har blivit mer vanliga i samband med bilköp och självklart betalar konsumenten priset för denna typ av skydd. Generellt går det att avgöra vad som är fel på en bil direkt efter ett besök hos en bilverkstad, där konsumenten också står för kostnaden själv. Konsumenten genomför även årligen en besiktning av bilen som de bekostar själv. När konsumenten köper en bil hos bilhandlaren är bilen oftast godkänd från besiktningen och därmed körklar, men det betyder inte att bilen är helt felfri. Det kan finnas allt från kända fel till dolda fel, beroende på vad köparen fått reda på och vad säljaren känner till och upplyst köparen om. I situationer där det uppstår oenighet mellan näringsidkare och konsument tillämpas konsumentköplagen.

Konsumentköplagen gäller vid köp av lösa saker som en näringsidkare säljer till en konsument enligt 1 § 1st. KKL. I 2st säger lagen att KKL gäller även ifall då säljare inte är en näringsidkare, om köpet förmedlas för säljaren av en näringsidkare. I sådana fall skulle både säljare och näringsidkare svara för säljarens skyldigheter. Om det skulle visa sig att en av parterna inte är en konsument så gäller istället Köplagen.⁷

2.2 När har vi ett fel enligt konsumentköplagen?

Konsumentköplagen styr bland annat i stort vad som betraktas som fel på lösa saker, i detta fall gäller en begagnad bil. Parternas avtal sinsemellan är av stor betydelse om ett fel skulle visa sig på bilen. Enligt konsumentköplagens mening är det inte ett fel på bilen om köparen kände till bristen vid köpet⁸, exempelvis om säljaren påpekat det i varudeklarationen.⁹

---

⁷ Konsumentköplagen innefattar köp av lösa saker som en näringsidkare säljer till en konsument. Gällande denna lag ska konsumenten vara en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamheten, samtidigt ska näringsidkaren vara fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten

⁸ <http://www.konsumentverket.se/bilar/Kopa-av-bilhandlare1/Efter-kopet/Fel-och-befintligt-skick/>

Konsumentverket presenterar några fall när en bil kan anses vara felaktig. Ett exempel är då konsumenten avtalat ett köp om en bil som sedan avviker från det skick som säljaren utlovat eller som inte stämmer med någon annan handling som överlämnats till köparen (exempelvis varudeklaration). Bilen anses även felaktig om den är i sådant skick att den inte skulle godkännas utan anmärkning vid kontrollbesiktningen. Ytterligare fel kan vara att säljaren väljer att dölja information om bilen som är betydelsefull för köparen eller vilseleda denne till ett köp som köparen inte har någon nytta av. Det kan exempelvis handla om att köparen är ute efter en bil som kan dra en husvagn och säljaren levererar en bil som man inte får koppla en husvagn till.¹⁰

Vid försäljning av begagnade bilar är det vanligt att varan säljs i ”befintligt skick”. Denna bestämmelse i 17 § 1st KKL föreskriver att oavsett om varan sålts i ”befintligt skick” skall den anses vara felaktig om den visar sig vara i sämre skick än vad köparen kunnat ana med hänsyn till varans pris och egenskaper. Bestämmelsen gäller vid försäljning av begagnade varor, i detta fall en begagnad bil. Genom att använda sig av ett sådant förbehåll vill säljaren komma ifrån ansvaret för varan, men säljaren kan inte på detta sätt friskriva sig från allt ansvar.¹¹

Konsumentverket nämner att bilen anses felaktig om den är i sämre skick än vad köparen med hänsyn till årsmodell och körsträcka räknat med. Sedan nämns det även att försäljning via skyltar som ”Bilen säljs i befintligt skick” inte fritar säljaren från allt ansvar gällande skicket.¹²

2.3 Säljarens ansvar gentemot köparen

Enligt 19 § KKL föreligger ett fel då varan inte stämmer överens med uppgifter om varans användning eller egenskaper. Om säljaren enligt 19 § 3st visar köparen att uppgifterna har

---

⁹ Varudeklarationen ska finnas lätt tillgänglig och väl synlig på utställda bilar. För bilar som kostar under 30 000 kronor räcker det med information om bilens säkerhet. Varudeklarationer för bilar som kostar mer än 30 000 kronor ska också innehålla information om bilens kondition. Det ska också finnas uppgifter om bland annat skatt och garantier samt, om du begär det, beräknade reparationskostnader.

¹⁰ <http://www.konsumentverket.se/bilar/Kopa-av-bilhandlare1/Efter-kopet/Fel-och-befintligt-skick/>

¹¹ L. Grobgeld, 2005 s 68.

¹² <http://www.konsumentverket.se/bilar/Kopa-av-bilhandlare1/Efter-kopet/Fel-och-befintligt-skick/>

rättats i tid eller att uppgifterna inte har inverkat på köpet, gäller inte första och andra styckena i 19 §.

2.3.1 Säljarens upplysningsplikt

Säljaren har en s.k. upplysningsplikt gentemot köparen enligt 16 § 3st 2p KKL. Säljaren måste lämna alla upplysningar som berör varans beskaffenhet eller användning som han känner till eller borde känt till och som köparen med fog kunnat räkna med att bli upplyst om, under förutsättningar att underlåtenheten kan antas inverkat på köpet. Om säljaren inte uppfyller detta anses varan felaktig.¹³

Att underlåtenhet bör ha avsett väsenligt förhållande är inga krav som konsumentköplagen ställer. Säljaren skall upplysa köparen om mindre betydelsefulla fel. Upplysningsplikten omfattar upplysning om fel som har att göra med bilens användning och egenskaper. Framförallt bör säljaren vara tillräckligt informerad om bilen innan försäljning för att inte undanhålla information som köparen bör eller borde få reda på vid köpet.

Samtidigt som säljaren har en upplysningsplikt mot köparen, har köparen också en undersökningsplikt. Givetvis ligger det både i säljarens samt köparens intresse att informera om samt bli informerad om eventuella defekter som bilen kan vara behäftad med.

Högsta domstolen har ett fall NJA 2001 s. 155 som handlar om en segelbåt ” Contrast 400 ” som R köpt av Ö för ungefär 1 100 000 kr. Båten var tillverkad i Polen. R yrkade prisavdrag på cirka 250 000 för att båten marknadsfördes som svensktillverkad och förvärvades därför av R i tro om att den varit byggd i Sverige. HD uttalade i sin dom bl.a. att utgångspunkten för felbedömning är köparens förväntningar rörande varans kvalité och egenskaper. I fallet var det frågan om varans tillverkningsställe som R inte kunnat förutsätta. Alla tidigare tillverkade exemplar hade tillverkats i Skandinavien och denna båt var den första att tillverkas i Polen. Därför hade inte R någon anledning att förutse detta. Ö uppfyllde därför inte sin upplysningsplikt eftersom den förmodligen hade påverkat priset med en sänkning. På så vis ansågs båten vara felaktig och vid bedömning fick R rätt till avdrag med cirka 140 000.¹⁴

---

¹³ L. Grobgeld, 2005 s.63-64, Prop. 2001/02:134 s. 7

¹⁴ NJA 2001 s. 155.

3. Påföljder vid fel på en vara

3.1 Inledning

Konsumentköplagen räknar upp i 22 § vilka påföljder som kan göras gällande när fel i vara föreligger enligt paragraferna 16-21 §§ KKL. Tidpunkten för felbedömningen sammanfaller normalt med riskövergången (enligt 6, 8 och 20 §§ KKL). Avvikelse av vad som följer från avtalet eller 16-19 §§ KKL och som uppkommer efter riskövergången utgör inte fel och kan därmed inte åberopas av konsumenten.¹⁵ I kommande avsnitt kommer jag behandla två alternativ som konsumenten kan använda sig av när ett fel föreligger i dennes vara. Dessa två alternativ är reklamation samt sexmånadersregeln.

3.2 Reklamation

Reklamation innebär att köparen meddelar säljaren att han godtar varan och att han sedan anger på vilket sätt han anser att varan är felaktig. Ett meddelande angående felet måste ”inom skälig tid” lämnas efter att konsumenten upptäckt felet på varan. Att reklamera inom två månader från köpdagen anses alltid som att reklamationen skett inom skälig tid enligt 23 § 1 st. KKL.¹⁶

Enligt 15 § KKL uppkommer skyldigheten att reklamera först när konsumenten får kännedom om avlämnandet. Eftersom avlämnandet sker enligt konsumentköplagen då varan kommer i konsumentens besittning. Skulle varan komma i köparens besittning utan dennes vetskap uppkommer reklamationskyldigheten när köparen väl fått kännedom om att varan avlämnats. När köparen fått kännedom om avlämnandet har konsumenten då en ”skälig tid” på sig att reklamera.¹⁷

3.2.1 Konsumentens reklamationsplikt

Konsumentens rätt att reklamera går enligt konsumentköplagen ut tre år efter det att konsumenten mottagit varan/produkten. Reklamationstiden enligt lag förkortas aldrig fastän

---

¹⁵ J. Herre, s. 190, Prop. 1989/90:89 s. 9

¹⁶ [http://www.konsumentverket.se/sv/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation-/](http://www.konsumentverket.se/sv/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation/)

¹⁷ J. Herre, s. 190.

varan kanske skulle ha en garanti som är kortare än tre år.¹⁸ Oavsett vad det är för typ av fel och hur mycket köparen påverkas av felet i sin vara, måste säljaren få en möjlighet till att ta ställning till en reklamation innan köparen låter någon annan avhjälpa felet. Skulle köparen vända sig till en annan verkstad direkt finns risken att säljaren inte tvingas ersätta honom för de kostnader som uppkommer.

ARN har ett fall där köparen Stefan upptäcker ett fel på bilens kamkedja i efterhand. Felet påpekade han i ett e-postmeddelande till säljaren under kvällen den 29 december. Den 2 januari fick Stefan svar från säljaren. Då Stefan var i behov av bilen valde han att inte vänta på svar från säljaren, utan istället fick han bilen reparerad på en annan bilverkstad. Reparationskostnaderna som Stefan hade stått för ville säljaren inte ersätta. Stefan yrkade då att säljaren skulle ersätta honom med reparationskostnader om 20 000 kr.

Detta bestred säljaren eftersom han inte hade fått någon möjlighet att ta ställning till felet eller överhuvudtaget anvisa någon verkstad. När säljaren mejlade tillbaka till Stefan hade Stefan redan lämnat in bilen till ett annat företag för reparation.

Enligt nämndens bedömning ska en säljare få tillfälle att undersöka varan och ta ställning till vilka åtgärder han anser att felet ska leda till, innan han kan hållas ansvarig. Här fick säljaren inte någon rimlig möjlighet till detta. Därför avslogs Stefans Yrkande.¹⁹

3.3 Sexmånadersregeln

1 juli 2002 tillkom en förbättring av konsumentens ställning. Nämligen att om ett fel dyker upp inom de första sex månaderna efter att varan avlämnats anses ha funnits redan vid avlämnandet. Detta om inte annat skulle bevisas eller om det skulle vara oförenligt med varans eller felets art, enligt 20 a § KKL.²⁰

Lagen har med den nya regeln vänt på bevisbördan för ursprungliga fel, när en funktionsvikt uppträder inom sex månader efter att varan har blivit levererat. Då är det inte längre köparen som har bevisbördan för att felet har varit ursprungligt. Det är istället säljaren som har bevisbördan att bevisa att funktionsvikten beror på en omständighet som köparen har att svara

---

¹⁸ <http://www.konsumentverket.se/sv/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation-/>

¹⁹ http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Allmant/Saljaren-maste-fa-mojlighet-att-ta-stallning-till-en-reklamation-innan-koparen-later-nagon-annan-avhjalpa-ett-fel/

²⁰ L. Grobged, s. 72, Prop. 2001/02:134 s 9

för.²¹ Skulle det gå längre än sex månader efter köpet går ansvaret över på konsumenten som då ska bevisa att felet är ursprungligt.²²

Enligt 20 a § är utgångspunkten att ett fel som visar sig inom sex månader från avlämnandet presumeras ha funnits vid avlämnandet och därför är något som näringsidkaren ansvarar för. Då konsumenten innehåft varan blir på så sätt bevisbördan ofta tung för säljaren. För att säljaren ska motbevisa presumptionen måste de oftast göra sannolikt att felet ska ha orsakats av sådant som onormalt brukande, vanvård eller liknande. Regeln innebär dock inte någon slags bevislättning avseende felbedömningen i sig. Konsumenten har fortfarande bevisbördan att bevisa att ett fel föreligger i varan. Regeln 20 a § hjälper konsumenten endast i den ibland svåra uppgiften att bevisa att felet funnits vid riskövergången.²³

3.3.1 Konsumentköplagens sexmånadersregel – Bifall

Juli 2002 köpte Gunnar en begagnad bil som gått drygt 14 000 mil för 21 500 kr. Bilen såldes med en månads trafiksäkerhetsgaranti. Efter att bilen kört drygt 163 mil, ungefär en månad efter köpet, upptäckte Gunnar ett oljeläckage på bilen. Detta reklamerade han till säljaren som tog in bilen för felsökning. Utan att samråda med Gunnar reparerade säljaren bilen. För att få ut bilen tvingades Gunnar att betala 1 800 kr. Denna kostnad yrkade Gunnar återbetalning för, eftersom han menade att detta borde omfattas av sexmånadersansvaret som säljaren har från 1 juli 2002 enligt de nya reglerna i KKL.

Säljaren bestred detta. Av VDN – deklARATIONEN för bilen framgick det att bilens kondition markerats som osäker.

Nämnden bedömde att enligt 16 § 3 st. KKL anses varan felaktig ifall den avviker från vad köparen med fog kunnat förutsätta. Enligt 20 § 1 st. KKL ska varan bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när den avlämnats. Fel vid denna tidpunkt ansvarar säljaren för, även ifall felet skulle visa sig först senare.

Säljaren har enbart angivit bilens kondition som osäker i varudeklARATIONEN utan att detta närmare har konkretiserats kan inte frita denne från ansvar gentemot konsumenten. Nämnden

---

²¹ L. Grobgeld, s. 72.

²² [http://www.konsumentverket.se/sv/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation-/](http://www.konsumentverket.se/sv/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation/)

²³ J. Herre, s. 251.

bedömde mot denna bakgrund då säljaren inte visat annat ska felet anses ha förelegat vid köpet. På så sätt bedömdes säljaren ansvarig för felet och därmed rekommenderades att ersätta Gunnar med 1 800 kr.²⁴

3.3.2 Konsumentköplagens sexmånadersregel – Avslag

10 juli 2002 köpte Leif en begagnad bil som gått 17 500 mil för 78 000 kr. Bilen såldes som i föregående fall med en månads trafiksäkerhetsgaranti.

Den 18 juli samma år behövde Leif besöka en verkstad för att åtgärda däcken. När Leif skulle lämna verkstaden ville bilen inte starta. Det visade sig att bensinpumpen var trasig och behövdes bytas ut. Denna och ett filter. För detta klagade Leif till säljaren, som ansåg att felet på bensinpumpen inte var hans ansvar. Leif yrkade ersättning från säljaren på 3 200 kr, avseende bensinpumpen och filtret. Leif ansåg att de var ursprungliga fel, varför det föll under säljarens ansvar enligt 20 § a KKL.

Detta bestred säljaren då han ansåg att felet inte omfattades av den lämnade trafiksäkerhetsgarantin. Säljaren menade även att utifrån bilens ålder och mätarställning vid köpet var det inte onormalt att bensinpumpen behövde bytas.

Enligt nämndens bedömning var frågan ifall felet på bensinpumpen förelåg då Leif köpte bilen eller ifall det uppstått först därefter. Enligt 20 a § KKL ska ett fel som visar sig inom sex månader efter det att varan avlämnats anses ha funnits vid avlämnande, om inte annat visas. Felet på bensinpumpen visade sig drygt en vecka efter lämnandet. Då en bil som är behäftad med det aktuella felet inte går att köra anser nämnden emellertid att det då får anses oförenligt med felets art att anse felet förelåg redan vid avlämnandet. Även bilens ålder och mätarställning beaktades vid bedömningen. Därför avslogs Leif's yrkande.²⁵

---

²⁴ http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Konsumentkoplagens-sexmanadersregel/125/

²⁵ http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Konsumentkoplagens-sexmanadersregel/126/

4. Sju avgöranden från allmänna reklamationsnämnden

4.1 Inledning

För att ett ärende i nämnden ska kunna bedömas krävs det mer än ett påstående om att det exempelvis, är fel på varan. Konsumenten måste oftast ha bevis som stöder dennes uppfattning eftersom säljaren vanligtvis alltid hävdar att det inte är något fel på varan. Bevisbörda har oftast stor betydelse för både konsumenter och näringsidkare då de hamnar i en tvist. Uppfyller man sin bevisbörda leder det normalt till att man får rätt i tvisten. Nedan kommer jag studera ett flertal fall som är hämtade från ARN. Vad dessa handlar om samt vem som vunnit tvisten. De flesta fallen nedan behandlar någorlunda gamla bilar. Det intressanta med fallen är hur ärendena behandlas; vilka rättigheter konsumenterna har samt vilka regler som gäller vid olika tidpunkter. Det finns trots allt många konsumenter ute i verkligheten som inte känner till sina rättigheter. Tvister mellan säljare och köpare förekommer oftare än man tror.

4.1.1 Pleniavgörande 2003-4343

A köpte en begagnad BMW bil februari 2003, för 25 000 kr. Bilen var från -88 och hade vid köpet gått ungefär 20 000 mil. Enligt säljaren var toppen på bilen nyrenoverad. Under hemfärden precis efter köpet upptäckte A att det var något fel på förarstolen och att ryggstödet inte gick att reglera. Det gick heller inte att manövrera elbackspeglarna. A upptäckte även att en kabel till tändstiften var lagad och för kort i jämförelse med de andra. Inte nog med detta så visade det sig därefter att även bränslepumpen var slut och behövdes bytas. Några få dagar efter köpet stannade bilen och A var tvungen att bärga bilen till verkstad. Det skulle visa sig att kamremmen hade gått sönder. Reparationskostnaderna uppgick till 8 069 kr. Efter klagomål från A tillhandahöll säljaren begagnade framstolar och backspeglar, medan A fick stå för monteringskostnaderna. A fick även bekosta andra utgifter som tillkom. För avhjälpande av fel yrkade A totalt 9 069 kr.

Säljaren bestred A's yrkande och menade att bilen levererats nybesiktigad utan anmärkning. A ska ha informerats angående stolarnas kondition. Efter att A ringt och klagat på stolarna

och elbackspeglarna ska säljaren bekostat inköpet själv, som ren goodwill, trots att villkoren för köpet accepterats av A. Ursprungliga fel på bilen fanns inte, utan bilen fungerade vid avhämtandet.

Nämnden anser att utgångspunkten för felbedömningen är vad parterna har kommit överens om i avtalet. Säljaren ansvarar för fel som fanns vid avlämnandet, även ifall felet skulle visa sig först senare. Det är dock köparens ansvar att bevisa att varan avviker från avtalet. Vid köp av en begagnad bil tar nämnden även hänsyn till bilens ålder, körsträcka och pris. I det aktuella fallet är bilen 15 år gammal och hade vid köpet kört närmare 20 000 mil. Bilen kostade 25 000 kr. Fem dagar efter köpet gick bilen sönder, där kamremmen på bilen är orsaken.

Nämnden konstaterar att det inte går att ställa alldeles för höga krav på en 15 år gammal bil, som kostar 25 000 kr. Under utredningen framgår det att det angetts i marknadsföringen av bilen att bilens topp blivit nyrenoverad. I samband med en renovering av topplocket är det inte fackmässigt att inte samtidigt byta kamrem. Mot denna bakgrund har köparen inte haft anledning att räkna med att något annat än att kamremmen var bytt och att den därför inte skulle gå sönder så kort tid efter köpet. Således har bilen avvikit från vad köparen kunnat räkna med och den har därmed haft ett köprättsligt fel.

Enligt 20 a § KKL ska ett fel som visar sig inom sex månader från avlämnandet, anses ha funnits där vid tidpunkten för avlämnandet. Därför ska säljaren anses vara ansvarig för felet. För att undgå ansvaret som säljare måste han i ett sådant fall visa att felet inte fanns vid avlämnandet eller att presumptionen är oförenlig med varans eller felets art. I ärendet har säljaren varken presenterat någon utredning som visar att kamremmen var felfri vid avlämnandet eller att presumptionen är oförenlig med varans eller felets art.

Nämnden finner i sin bedömning att bolaget ska ersätta A för reparationskostnaderna till följd av kamremshaveriet med yrkat belopp. Inga andra utgifter ersattes. Nämnden ansåg att det var brister som A borde upptäckt på bilen före köpet.

4.1.2 Pleniavgörande 2003-5348

Y köpte en begagnad Chrysler januari 2003. Bilen var av årsmodell -95 och kostade 50 000 kr. Vid köpet var mätarställningen på 23 000 mil. Några veckor efter köpet började en varningslampa lysa, check engine, medans bilen stod i en bilkö. Köparen kontaktade då säljaren och talade om vad som hade hänt. Eftersom säljaren inte visade sig vara intresserad vände Y sig till en verkstad. Verkstaden gav Y olika orsaker på vad som kunde vara fel, t.ex. kylarproblem eller igensatt luftfilter. Rådet från verkstaden var att köra bilen till säljaren.

Februari 2003 bytte säljaren luftfiltret på bilen. Ingen kontroll gjordes på kylaren. I mitten på maj 2003 började det rinna kylarvatten rakt igenom kylaren. Y körde då bilen till säljaren som erbjöd sig att reparera felet till självkostnadspris. Detta var inget Y ville acceptera. Efter ytterligare några kontakter som inte ledde någon vart reparerades kylaren hos en ackrediterad kylmontör den 26 juni 2003. Priset för jobbet blev 5 399 kr. Reparatören noterade sedan i fakturan att tidigare kylare varit slut sedan länge tillbaka. Ersättning för avhjälpande av fel för 5 399 kr yrkades av Y och skadestånd för resor, stillestånd samt förlorad semester med sammanlagt 3 700 kr.

Säljaren bestred yrkandet. Säljaren uppger att felet påtalades först i mitten av maj 2003, vilket var fyra månader efter köpet. Sedan säger säljaren att han normalt lämnar trafikgaranti i tre månader eller 500 mil. När bilen var inne på verkstad hade inget läckage i kylaren syns till. Säljaren hade även i mitten av maj då Y påtalat felet, erbjudit Y att låna en ersättningsbil under reparationstiden. Detta hade Y i sin tur inte tyckt vara tillräckligt.

Nämnden anser även här att utgångspunkten för felbedömningen är vad parterna kommit överens om i avtalet. Tvisten i ärendet gäller frågan om det förelegat något fel i KKL's mening i den köpta bilen och ifall felet funnits vid leveransen. Enligt KKL ska varan i fråga om art, mängd, kvalitet, andra egenskaper och förpackning överensstämma med vad som följer av avtalet. Den regel som kanske främst får betydelse vid en sådan bedömning av vad som anses som fel vid köp av begagnade varor, och där avtalet inte ger besked om hur varan ska vara beskaffad är 16 § 3 st. 3 p. KKL. Där sägs att varan anses vara felaktig ifall den i något avseende avviker från vad köparen med fog kunnat förutsätta.

Vid sådana behandlingar av köp tar bedömningen sin utgångspunkt hänsyn till bilens ålder, körsträcka och pris. I det aktuella fallet köpte Y en åtta år gammal bil som hade kört 23 000 mil vid avlämnandet. Bilens inköpskostnad låg på 50 000 kr. Drygt fyra månader efter köpet

gick kylaren sönder. Nämnden anser att en kylare inte ska kunna gå sönder på en åtta år gammal bil som kört 23 000 mil. Detta anses inte vara normalt slitage. Inget som har med bilens skick kan ha medfört att köparen har haft anledning att räkna med att kylaren ska vara trasig eller så pass sliten att den går sönder på så kort tid efter leveransen. Därför har bilen således avvikit ifrån vad köparen kunnat räkna med. Den har därmed haft ett köprättsligt fel.

Enligt 20 a § KKL som jag i tidigare fall nämnt, anses fel som visar sig inom sex månader från avlämnandet funnits i varan från avlämnandet. Kylaren gick sönder ungefär fyra månader efter leverans. Vid denna bedömning finner nämnden att bolaget ska ersätta Y med det belopp han yrkat. Y ska även få ersättning för de bensinkostnader han haft för att få felet avhjälp. Nämndens rekommendation till säljaren var att betala till Y genast 5 599 kr.

4.1.3 Pleniavgörande 2003-4991

Januari 2003 köpte H en begagnad Mercedes av årsmodell – 99. Bilen kostade 108 000 kr och hade vid köpet gått 9 500 mil. Under hemfärden efter köpet kunde H notera med jämna mellanrum ett spänningsfall i bilens elektronik. Alla lampor inne i bilen och utvändigt blinkade till. Vidare kunde H höra något svagt ljud från motorn. I efterhand tilltog ljudet i styrka och så småningom brast drivremmen till generatoren som orsakade att vattenpumpen gick av. Detta skedde i mars samma år då bilen endast gått 300 mil sedan köpet. Bilen fick bärgas till en verkstad där de kunde konstatera att två av tre spännrullar som håller remmen på plats hade skurit. Den ena av rullarna hade varit trasig en längre tid enligt verkstaden. Detta förklarade ljudet under motorhuvudet. Reparationskostnaderna på verkstaden uppgick till 4 152 kr och bärgningen 1 231 kr. Flertalet fel dök även upp vid en kontroll av bilen ett par dagar efter köpet. Säljaren ville inte ta något ansvar för dessa fel då han menade att han var fri från ansvar för fel som dyker upp i efterhand. Säljaren menade också att bilen hade genomgått en bildiagnos hos Svensk Bilprovning. H yrkade ersättning för sina utgifter med 5 733 kr.

Nämnden utgår alltid från samma utgångspunkt när det gäller fel på köpta begagnade varor, som nämnt i tidigare fall. Vanligtvis utgår de ifrån vad parterna har avtalat. Det råder i princip avtalsfrihet när det är fråga om varans beskaffenhet. Denna frihet begränsas för KKL´s del bara av bestämmelserna i 18 §. Oavsett vad som avtalats ska varan anses felaktigt om den t.ex. sålts i strid med vissa försäljningsförbud.

Som jag nämnt i tidigare fall, tar nämnden vid bedömning även hänsyn till bilens ålders, körsträcka och pris. I detta aktuella fall gäller det en fyra år gammal bil som kört drygt 9 500 mil vid avlämnandet. Bilens inköpskostnad låg på 108 000 kr. Ett fåtal dagar efter köpet noterade H ett antal fel på bilen som med tiden bara blev fler och fler. I utredning framgick de att fel funnits från början vilket varit orsaken till att bl.a. drivremmen gått av. Nämnden ansåg att det inte är ett fel som utgör normalt slitage. Bilens har därför enligt nämnden varit behäftad med ett köprättsligt fel.

Enligt sexmånadersregeln i 20 a § KKL ska att fel som visar sig inom sex månader från avlämnandet anses finnas där från början. I ärendet framgår det att bilen genomgått en s.k. bildiagnos hos Bilprovningen den 13 november 2003, dvs. ungefär två månader innan leveransen. Bilen har sedan från diagnosen fram till att H köpt bilen, endast körts ungefär 35 mil. De uppgifter i varudeklarationen som Bilprovningen utfärdat i samband med diagnosen fick anses gällande även vid avlämnandet av bilen. Fel som spännrulle borde uppmärksammas på Bilprovningen ifall felet skulle vara ursprungligt. Utifrån detta har säljaren visat att felet inte förelåg vid leveransen. H´ s yrkande om ersättning för avhjälpande av fel till drivremmen och spännrullarna samt bärgningen kunde därför inte bifallas. Yrkandet avslogs redan på den grunden.

4.1.4 Pleniavgörande 2003-5093

Juni 2003 köpte A en begagnad Opel för 10 000 kr. Bilen var av årsmodell -92 och hade vid leveransen kört ca 13 000 mil. Anledningen till det låga priset på bilen var p.g.a. att den var importerad från Tyskland. Säljaren envisades med att skriva på kvittensen att bilen var ett reparationsobjekt. Drygt en vecka efter köpet fick A problem med att starta bilen. Han kontaktade säljaren som gick med på att avhjälpa felet ifall A själv skulle stå för bärgningskostnaderna. Bärgaren kunde efter omkoppling av vissa kablar få igång bilen på plats. Detta arbete kostade A 625 kr. Enligt bärgaren berodde felet troligen på en felaktig del som visade sig inte vara original. A körde sedan bilen själv till säljaren som uppgav att bilen fungerat felfritt vid kontroll och att man därför inte gjort något åt saken. A yrkade utöver bärgarens kostnad på 625 kr för felsökningen, ersättning för bensinkostnaden för de resor han haft fram och tillbaka till säljarens verkstad med 100,50 kr samt några mindre utgifter som tillkommit p.g.a. bilen.

Detta yrkande bestred säljaren med att påpeka att bilen varit ett reparationsobjekt utan garanti. Säljaren och köparen ska ha kommit överens om detta och det hade även noterats i köpeavtalet. Priset sattes på grund av detta till 10 000 kr att jämföras med ”vitlistans” 22 000 kr. Nämndens utgångspunkt utgår framförallt ifrån vad parterna sinsemellan kommit överens om. Konsumentköplagens 16 § 3 st. 3 p. är viktig i detta fall då säljaren motsäger köparen med att det ska ha stått i köpekontraktet att bilen varit ett renoveringsobjekt utan garanti. Vid bedömningen som tar sin utgångspunkt i om varan avviker från vad köparen med fog har kunnat förutsätta måste vid köp av en begagnad bil hänsyn tas till bilens ålder, körsträcka och pris. En distinktion måste även göras i förhållande till vad som utgör normalt slitage. Skulle slitage visa sig vara orsaken föreligger inte något fel som medför ett köprättsligt ansvar för säljaren.

I det aktuella fallet gäller det en elva år gammal bil som hade kört drygt 13 000 mil vid avlämnandet. Priset låg på 10 000 kr vid inköpet. Drygt en vecka efter köpet ville bilen inte starta. Av ingivna handlingar framgick det att bilen sålts som reparationsobjekt. Utifrån hänsyn till det pris som betalats har A inte visat att bilen avvikit från vad han haft anledning att räkna med. Säljaren kan därför inte göras ansvarig för de uppkomna kostnaderna. Därför valde nämnden att inte bifalla A´s yrkande.

4.1.5 Pleniavgörande 2003-4989

Den 26 mars 2003 köpte J en bil av årsmodell -95 för 79 500 kr. Bilen var en Chrysler och hade vid köpet gått 16 850 mil. Tre dagar efter köpet, bilen hade körts ca fem mil, kunde J konstatera att det var något fel på bilen. Det gick inte att växla till tvåans växel. Det var ett fel som återkom vid flera tillfällen under våren 2003. Den femte juni påtalade köparen felet för säljaren, som visade sig inte vara villig att avhjälpa felet. Säljaren erbjöd J istället goodwillersättning på 7 000 kr och en lånebil under reparationstiden. Detta var något som J inte godtog.

Växellådan reparerades 27 juni 2003 till en kostnad på 24 322 kr. Vid reparationen antecknades mätarställningen till 17 324 mil. Kostnad för reparationen yrkade J ersättning för. Säljaren bestred detta p.g.a. att J inte framförde några klagomål vid de två tillfällen han provkört bilen innan köpet. Säljaren åberopade varudeklarationen som J godkände vid leveransen. Enligt deklarationen ska växellådan varit i normalt skick. Varans fel ska bedömas

med hänsyn till dess beskaffenhet när den avlämnas. I det aktuella fallet är det frågan om en åtta år gammal bil som vid avlämnandet körts närmare 17 000 mil och kostat 79 500 kr. Automatväxellådan slutade fungera tillfredställande efter tre dagar efter köpet. Säljaren invände med att köparen inte påtalade felet inom garantitiden som var på en månad. Detta innebär enligt säljaren att reklamationen inkommit för sent.

Nämnden anser att skadan på bilen inte anses utgöra normalt slitage eftersom varken denna eller någon annan omständighet, såsom bilens ålder, körsträcka och pris, har fört med sig att köparen haft någon anledning att räkna med att växellådan skulle vara trasig. Därför beaktar nämnden att bilen varit behäftad med ett köprättsligt fel. Då felet som J påtalar dyker upp under så kort tid efter köpet gäller 20 a § konsumentköplagen. Felet anses därför finnas redan från avlämnandet. I detta fall blev sexmånaderspresumtionen aktuell. För att undgå ansvaret som säljare måste denne som i tidigare fall visa att felet inte fanns vid avlämnandet eller att presumtionen inte är förenlig med varans eller felets art.

I varudeklarationen som upprättats av bolaget framgår det inget annat än att växellådan har bedömts ha normalt skick. Varudeklaration är oftast bra underlag när det bedöms ett fel av en vara vid avlämnande. I detta fall räckte inte deklarationen eftersom det inte fanns någon annan oberoende utredning som kunde stödja den. Någon ytterligare utredning i detta fall hade inte säljaren presenterat. Säljaren ansågs därför inte ha visat att växellådan var felfri vid avlämnandet. Säljaren har inte heller i fallet visat att presumtionen om fel vid avlämnandet är oförenlig med varans eller felets art. J's Yrkande om ersättning bifalls och bolaget begärs ersätta J för avhjälpande av felet. Ersättning till J bedömdes till 24 322 kr.

4.1.6 ARN 2006-5053

Rekommendationer för att byta kamrem på ett visst bilmärke har ändrats av tillverkaren. Då bilen såldes hade tidpunkten för byte inträtt, men kamremmen hade inte bytts. Bristen om de nya rekommendationerna hos säljaren har inte fritagit företaget från köprättsligt ansvar för fel på bilen och eventuella skador detta orsakat. T köpte en begagnad bil för priset av 150 000 kr. Vid avlämnandet hade bilen gått drygt 7 000 mil. Knappt ett och ett halvt år efter avlämnandet och drygt 3 400 mil senare gick kamremmen på bilen sönder. Det visade sig att den skulle ha varit bytt vid 6 000-mila-servicen. Y yrkade då ersättning med 24 797 kr för avhjälpandet samt hyrbil under reparationen.

Företaget som sålde bilen motsatte sig yrkandet då det inte vid något tillfälle låtit påskina att kamremsbyte hade skett och att kunden inte heller kunde förvänta sig det då det inte funnits angivet i serviceboken. I serviceboken stod det att kamremmen byts vid 9 000 mils service eller 72 månader. Ifall dessa uppgifter ändras får endast ägare samt återförsäljare denna information. Säljföretaget ska inte ha ägt bilen vid denna ändring.

Enligt konsumentköplagen ansvarar näringsidkaren för ursprungliga fel på såld vara, dvs. fel som redan funnits vid leveransen även om de skulle visa sig först senare. Det gäller även ifall näringsidkaren inte känner till felet. Tillverkaren uttalade sig om att vid tidpunkten för försäljningen gällande rekommendation skulle byte av kamrem ske när bilen gått 6 000 mil. Att kamremmen inte bytts ut innan den såldes till T är ostridigt. När bilen levererades hade den gått drygt 7 000 mil. Därför har T inte bytt kamrem. Detta p.g.a. att nästa kamremsbyte skulle ske enligt rekommendation vid 12 000 mil. Vid haveriet hade bilen endast gått 10 400 mil.

Utifrån vad som anförts fann nämnden att bilen varit behäftad med ett köprättsligt fel redan vid leverans. Detta ansvarar säljföretaget för. Att säljföretaget inte kände till det som hänt fritar inte dem från ansvar. Vad säljföretaget anført om att serviceboken innehöll uppgift om bytet skulle ske vid 9 000 mil saknar betydelse i ärendet. Detta då denna ursprungliga tillverkarrekommendation inte gällde längre vid tidpunkten för försäljningen av bilen. Nämnden anser att det uteblivna kamremsbytet är orsaken till kamremshaveriet. Därmed blev säljföretaget ansvarigt för de skador som uppstått till följd av kamremshaveriet. På grund av detta fick T rätt till ersättning för de kostnader som förekommit till följd av kamremshaveriet. Ersättningen till T blev fastställd till 19 933 kr för reparationskostnader samt 3 525 kr för hyrbilen som T var tvungen att använda under tiden. Inga andra utgifter ersattes.

4.1.7 ARN 2000-0632

I november 1999 köpte A en BMW för 155 000 kr. Bilen var av årsmodell 1996. Vid avlämnandet lämnades en trafikgaranti på en månad. A upptäckte på väg från bilfirman att förarstolen blivit svetsad i fel läge då den inte gick att justera. Två dagar efter köpet lämnades bilen in för M-test. Utifrån testen visade det sig att bilen var behäftad med flertalet fel. Bilen hade bland annat varit krockskadad och därefter blivit bristfälligt reparerad. Utifrån detta yrkade A hävning och ersättning för kostnader med sammanlagt 4 884 kr. Säljaren bestred

yrkandet från A och anförde som grund för bestridandet att det inte skulle finnas grund för hävning av köpet.

Fel enligt 19 § 1 st. KKL föreligger ifall denna inte stämmer överens med sådana uppgifter om varans egenskaper eller användning som säljaren ska lämna vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet och som kan antas inverkat på köpet. Hävning är den strängaste påföljden om en vara är felaktig. Hävning kan endast komma ifråga om säljaren inte förmått avhjälpa felet och felet dessutom är av väsentlig betydelse för köparen. Genom stöd av M-testet fann nämnden att bilen varit behäftad med en rad fel och att den var i väsentligt sämre skick än vad A förväntat sig. Det framkom även att den varit krockskadad och därefter bristfälligt reparerad. På grund av detta ansågs bilen vara behäftad med sådant fel att A fick rätten att häva köpet.

Enligt 44 § KKL ska hänsyn till hävning tas till såväl den nytta konsumenten haft av den köpta varan som konsumentens rätt till ränta på köpeskillingen. Av utredningen framgick att köparen dryga månaden efter köpet ställde av bilen. Vid en samlad bedömning fann nämnden att A haft så ringa nytta av bilen att han hade rätt att få tillbaka hela köpeskillingen samt att han hade rätt till ersättning för de kostnader han lagt ut på bilen. A´s yrkanden i detta fall befalldes.

4.2 Slutsatser

I de flesta fallen ovan handlade det om någorlunda gamla bilar däremot inte så pass gamla att orsaken varit slitage. Skulle det vara en väldigt gammal och billig bil ska köparen inte förvänta sig någon större ersättning. Detta leder oftast till att beslutet blir mer fördelaktigt för säljaren än för köparen vid sådana fall. Det kan vara svårt för en säljare att bevisa att ett fel som en köpare åberopar, inte är ursprungligt eller funnits vid avlämnandet, om denne inte låtit en oberoende part undersöka bilen.

Sammanfattningsvis fick de flesta konsumenterna rätt i sina yrkanden. I flera av fallen fick konsumenten dessutom stöd av sexmånadersregeln. Sedan spelar det en avgörande roll hur gammal bilen är, hur långt den kört och självklart priset. Nämnden försöker utifrån sin bedömning alltid utgå ifrån om felet som uppkommit har kommit genom slitage på bildelen eller om det varit ett fel från början.

Svensk Bilprovning är en oberoende instans som alla säljare kan vända sig till. Där kan bilen besiktigas innan den säljs vidare till en privatperson. Skulle köparen senare påpeka fel som säljaren inte anser stämma, kan säljaren utifrån varudeklarationen från Svensk Bilprovning bestrida köparens yrkande.

5. Analys

5.1 Sammanfattning

Utifrån den teori jag hittills behandlat i min uppsats kommer jag nedan i detta kapitel besvara mina problemfrågor.

1. *Hur långt sträcker sig säljarens ansvar gentemot en konsument vid försäljning av en begagnad bil enligt 19 § KKL?*

Säljaren har en upplysningsplikt gentemot köparen. Ifall köparen räknar med en viss egenskap hos en vara, och säljaren inser detta, och underlåter att upplysa köparen, bär han som säljare ansvaret för köparens förutsättningar som visar sig som befogade i efterhand.

Det krävs att säljaren är tillräckligt medveten om de egenskaper som köparen efterfrågat för att kunna hållas ansvarig p.g.a. den uteblivna informationen. Det är även viktigt att den uteblivna informationen ska ha inverkat på köpet. Skulle det inte påverkat köpet ska inte säljaren hållas ansvarig för det. Säljaren har inte heller någon undersökningsplikt gentemot köparen att ta reda på vad köparen behöver varan till. Därför kan säljaren alltid utgå från att varan ska användas i normalt bruk.

Säljaren ansvarar för uppkomna fel ifall han lämnat oriktiga uppgifter. Låt säga att bilen sålts under villkor att den kört 7 000 mil, men visar sig senare att den gått mer än det angivna. Sådant ansvar svarar säljaren för. För att säljaren ska kunna komma undan ansvaret vid försäljning av en begagnad bil, måste bl.a. ett preciserat förbehåll göras om en viss egenskap hos bilen.

2. *När har köparen respektive säljaren bevisbördan när ett fel uppkommer på en vara enligt KKL?*

Det är alltid en fördel för konsumenten om denne kan få en garanti som följer med vid köp av en bil. Denna garanti innebär att bilens funktion till stor del garanteras under en viss tid. Garantin får inte vara utformad så att den ger ett sämre skydd än vad KKL säger. Därmed har köparen bland annat rätt att få ett fel avhjälpt eller få en annan bil.

När konsumenten har fått en garanti innebär det även att säljaren har bevisbördan och inte konsumenten, om det skulle visa sig ett fel på bilen under garantitiden. Säljaren måste med andra ord motbevisa att felet omfattas av garantin eller att felet inte är ursprungligt om denne vill gå fri från ansvar. Exempelvis gäller inte garantin om säljaren bevisar att konsumenten misskött bilen eller kört på ett onormalt sätt som orsakat felet på bilen. Om felet inte täcks av garantin, upptäcks efter sex månader måste köparen visa att felet fanns vid avlämnandet.

3. Hur ska reklamation enligt 23 § i KKL genomföras då ett fel uppkommer på begagnad köpt bil?

Konsumenten ska vid fel meddela säljaren på vilket sätt denne anser att varan är felaktig. Detta måste göras på rätt sätt och inom skälig tid vilket enligt 23 § 1 st. KKL anses vara inom två månader från köpdagen. Konsumentköplagen säger även att konsumentens skyldighet att reklamera är enligt 15 § KKL då konsumenten fått kännedom om avlämnandet. Eftersom avlämnandet sker enligt KKL då varan kommer i konsumentens besittning.

Säljaren måste alltid, oavsett vilket fel det gäller, få en chans att ta ställning till en reklamation innan köparen låter någon annan avhjälpa felet. Skulle köparen vända sig till en annan verkstad direkt, undgår säljaren skyldigheten att betala köparen ersättning.

Konsumenten har tre år på sig enligt KKL att reklamera en vara/produkt efter att konsumenten mottagit den. Denna reklamationstid enligt lag förkortas aldrig.

4. Hur behandlas sexmånadersregeln enligt 20 a § KKL vid sådana köp?

Regeln innebär att ifall ett fel visar sig i en vara inom sex månader från avlämnandet, antas felet vara ursprungligt. Sexmånadersregeln syftar till att förbättra konsumentens ställning i konsumenträtten vid ursprungliga fel, men det innebär inte någon bevislättning avseende felbedömningen i sig. Konsumenten har fortfarande bevisbördan när fel föreligger i varan. Efter sex månader faller ansvaret helt på konsumenten att bevisa att felet är ursprungligt. Paragrafen 20 a hjälper konsumenten att kunna bevisa att felet funnits vid riskövergången då detta oftast är en svår uppgift för konsumenten.

Utifrån ARN´ s praxis framgår det att varudeklarationen från Bilprovningen har stor betydelse vid bedömningen om felet fanns från början. En sådan deklaration ska komma från en oberoende part för att den ska kunna användas som bevis, i annat fall gäller den inte.

5.2 Avslutande kommentarer

En fördel med konsumentköplagen från konsumentens sida är bland annat att säljaren inte kan lämna felaktiga uppgifter om bilen. Säljaren skulle annars kunna lämna uppgifter som gynnar dennes affär och komma undan ansvar. Som säljare får man inte underlåta att upplysa köparen om viktig information angående en vara.

Skulle konsumenten få någon garanti inkluderat i köpet, behöver denne således inte känna oro om fel skulle förekomma på bilen under den period som garantin täcker. Detta eftersom garantin inte ger sämre skydd än vad KKL säger. Garantin är väldigt viktig för konsumenten då den även lämnar över ansvaret på säljaren att motbevisa fel, om något fel dyker upp under garantitiden.

Sexmånadersregeln har gjort det betydligt enklare för konsumenten då fel uppkommer på en bil. Nämligen att fel som visar sig inom sex månader antas ha funnits vid avlämnandet och därför vara något som näringsidkaren ansvarar för. Detta innebär dock inte någon bevislättning avseende felbedömningen i sig, utan konsumenten måste fortfarande bevisa att ett fel föreligger i varan. Däremot har införandet av sexmånadersregeln lett till att bevisbördan blivit tuffare för näringsidkaren eftersom konsumenten innehåft varan under dessa sex månader. För att undgå ansvaret som säljare måste denne visa att felet inte fanns vid avlämnandet eller att presumtionen inte är förenlig med varans eller felets art.

ARN prövar individuella tvister mellan konsumenter och näringsidkare. När det behandlas hos ARN väljer de flesta bilhandlarna oftast att följa nämndens rekommendationer, fastän de inte är bindande. Detta väljer de inte för att konsumenten alltid har rätt, utan också för att som säljaren måste de tänka på företagets rykte.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Proposition 2001/02:134, Ändringar i konsumentköplagen

Proposition 1989/90:89, Om ny konsumentköplag

Litteratur

Grobgeld, Lennart

Konsumenträtt – Regler till hjälp och skydd för konsumenten 14:e upplagan, Norstedt Juridik AB, Stockholm 2005, ISBN 91-39-10765-5.

Herre Johnny under
medverkan av Ramberg Jan

Konsumentköplagen – En kommentar 2:a upplagan, Norstedt Juridik AB, AIT Gjøvik AS, Norge 2004, ISBN 91-39-00934-3.

Håstad, Torgny

Den nya köprätten 5:e upplagan, Iustus Förlag AB, Göteborg 2003, ISBN 91-7678-524-6.

Gerhard, Peter

Köprättens grunder 9:e upplagan, Liber AB, Malmö 2005, ISBN 91-47-07669-0

Övrigt

www.arn.se/Statistik-och-remissvar/Statistik/

(Kontrollerad, 2011-03-14)

www.bilsweden.se/web/Nyregistreringar_per_ar_2009.aspx

(Kontrollerad, 2011-03-14)

www.teknikensvarld.se/nyheter/081023-volvo-saab-nybil/index.xml

(Kontrollerad, 2011-03-14)

<http://www.arn.se/vadarARN/>

(Kontrollerad, 2011-03-14)

<http://www.arn.se/vadarARN/Om-namndens-beslut/>

(Kontrollerad, 2011-03-14)

<http://www.konsumentverket.se/bilar/Kopa-av-bilhandlare1/Efter-kopet/Fel-och-befintligt-skick/>

(Kontrollerad, 2011-03-14)

http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Allmant/Saljaren-maste-fa-mojlighet-att-ta-stallning-till-en-reklamation-innan-koparen-later-nagon-annan-avhjalsa-ett-fel/

http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Konsumentkoplagens-sexmanadersregel/125/

(Kontrollerad, 2011-03-12)

http://www.arn.se/praxis_referatiurval/vanligafall/Kop-av-varor/Konsumentkoplagens-sexmanadersregel/126/

(Kontrollerad, 2011-03-12)

www.konsumentverket.se/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Reklamation/

(Kontrollerad, 2011-03-14)

www.konsumentverket.se/bilar/Kopa-av-bilhandlare1/,

(Kontrollerad, 2011-03-14)

www.dalademokraten.se/sida/id/127584/

www.lagen.nu/1990:932

www.lagen.nu/1990:931

Rättsfallsregister

ARN

ARN 2003 – 4343

ARN 2003 – 5348

ARN 2003 – 4991

ARN 2003 – 5093

ARN 2003 – 4989

ARN 2006 – 5053

ARN 2000 – 0632

Nytt juridiskt arkiv

NJA 2001 s. 155